

MHAH170033452019

दाखल तारीख : ०७.०४.२०१७

नोंदणी तारीख : १७.०४.२०१७

निकाल तारीख : २९.०७.२०२५

कालावधी : व. म. दि.

०८ ०३ २२

३ रे सह दिवाणी न्यायाधीश, वरिष्ठ स्तर, राहाता, जि. अहमदनगर यांचे न्यायालयात
(पिठासीन अधिकारी- सचिन श्री. तट)

विशेष दिवाणी दावा क्र.१४२/२०१९

नि. ५३

स्टेट बँक ऑफ इंडिया,

शाखा लोणी, ता. राहाता, जि. अहमदनगर तर्फे

व्यवस्थापक श्री. विजय प्रताप,

वय - ३६ वर्षे, धंदा - नोकरी,

ह.मु. रा. लोणी, तालुका राहाता, जिल्हा अहमदनगर.

....वादी

विरुद्ध

१. श्री. आबासाहेब बाळासाहेब खर्डे,

वय - ३६ वर्षे, धंदा - शेती,

रा. साई मेडीकल, लोणी- कोल्हार रोड, लोणी खु.,

ता. राहाता, जि. अहमदनगर.

२. श्री. बाबासाहेब बाळासाहेब खर्डे,

वय - ३६ वर्षे, धंदा - शेती,

रा. साई मेडीकल, लोणी- कोल्हार रोड, लोणी खु.,

ता. राहाता, जि. अहमदनगर.

३. श्री. शिवाजी पाटीलबा अहेर,
वय - ५८ वर्षे, धंदा - शेती,
रा. लोणी खु., तालुका राहाता,
जिल्हा अहमदनगर.

....प्रतिवादी

दावा - कर्जाची थकबाकी रक्कम व्याजासह वसूल होणेकरिता.

वादी बँकेकरिता वकील श्री. डी. एम. निघुते व एस. डी. निघुते,
प्रतिवादी क्र. १ तर्फे वकील श्री. ए. ए. टेके.,
प्रतिवादी क्र. २ व ३ एकतर्फा.

न्यायनिर्णय

(निकाल तारीख - २९.०७.२०२५)

०१. प्रतिवादींकडून कर्जाची थकबाकी रक्कम रु.०६,९९,०९९/- व्याजासह वसूल होऊन मिळण्याकरिता वादी बँकेने प्रस्तुत दावा दाखल केला आहे.

वादी बँकेचे थोडक्यात कथन -

०२. वादी बँक ही राष्ट्रीयकृत बँक असून ती बँकींग कंपनी (अँक्रिझिशन अँड ट्रान्सफर ऑफ अंडरटेकींग) अँक्ट XXIII सन १९५५ नुसार स्थापन झालेली आहे. सदर बँकेचे मुख्य कार्यालय हे मुंबई येथे आहे. वादी बँकेची शाखा असलेले मौजे लोणी, ता. राहाता येथे प्रतिवादी क्र.१ यांनी पीक जोपासण्यासाठी पीक कर्जाची मागणी केली. प्रतिवादी क्र.१ यांनी वादी बँकेच्या अटी व शर्ती मान्य केल्यावर त्यांना त्यांचे मागणीप्रमाणे सदर योजनेअंतर्गत कर्ज म्हणून रक्कम रु.४,३८,०००/- मंजूर केले. तसेच प्रतिवादी क्र.२ व ३ हे सदर कर्जास जामीन राहिले. सदर कर्जावर प्रतिवादी यांनी द.सा.द.शे. १०.००% इतका व्याजदर देण्याचे ठरले. व्याजाची आकारणी दर सहामाही पध्दतीने करावयाची व तसेच कर्जाची परतफेड ही नोव्हेंबर २०१० पर्यंत व्याज व

मुद्दलासह देण्याचे ठरले. कर्जाची परतफेड मुदतीत न केल्यास कर्ज रक्कम एकदम वसूल करण्याचा वादी बँकेस अधिकार आहे. परंतु प्रतिवादी यांना वादी बँकेने वेळोवेळी कर्जाची रक्कम भरण्यास विनंती केली असता प्रतिवादी यांनी सदर कर्जाचा नियमित भरणा केला नाही. तसेच प्रतिवादी यांनी मान्य केल्याप्रमाणे कर्जाची रक्कम भरण्यास अयशस्वी व दुर्लक्ष केले आहे. त्यामुळे प्रतिवादींना वादी बँकेने वकिलामार्फत दिनांक ०५/११/२०१५ रोजी नोटीस पाठवून थकीत रकमेची मागणी केली. परंतु प्रतिवादींना नोटीस मिळूनही त्यांनी वादी बँकेच्या कर्ज रकमेची परतफेड केली नाही. म्हणून या दाव्यात प्रतिवादींकडून वादी बँकेने दावा दाखल तारखेपर्यंतचे व्याजासह थकबाकी कर्ज रक्कम रु.०६,९९,०९९/- आणि त्यावर दावा दाखल तारखेपासून रक्कम वसूल होईपावेतो द.सा.द.शे. १०.००% व्याजाची वसुली होऊन मिळणेची मागणी केली आहे.

०३. प्रतिवादी क्र. १ ने दाव्यात वकिलामार्फत निशाणी क्र. ११ व १२ नुसार हजर होऊन देखील त्यांनी त्यांची कैफियत मुदतीत दाखल केलेली नाही. त्यामुळे प्रस्तुत दावा त्यांच्याविरुद्ध विनाकैफियत चालवण्यात आला.

०४. प्रतिवादी क्र.२ व ३ यांना समन्सची बजावणी होऊनही ते दाव्यात हजर झाले नाही. म्हणून निशाणी १ वरील आदेशाने सदर प्रतिवादींविरुद्ध दावा एकतर्फी चालविण्यात आला.

पुरावा आणि युक्तिवाद -

०५. वादी बँकेतर्फे शाखाधिकारी संजय प्रसाद यांचे सरतपासणीचे शपथपत्र (नि.३५) वर दिले आहे. वादी बँकेने वर्णन यादी/नि. ४ सोबत कर्ज मागणी अर्ज (नि.३६), हायपोथीकेशन करारनामा (नि.३७), हमीपत्र (नि.३८), घोषणापत्र (नि.३९), प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांनी दि.०२.१०.२०१२ रोजी वादी बँकेस करून दिलेले पुनःप्रवर्तन पत्र (Revival Letter) (नि.४०,४१), प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांनी दि. ०१/१०/२०१५ रोजी वादी बँकेस करून दिलेले पुनःप्रवर्तन पत्र (Revival Letter) (नि.४२ व ४३), प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांना अॅड. श्री. डि.एम. निघुते

यांचेमार्फत दि. ०५/११/२०१५ रोजी पाठविलेली नोटीसची स्थळप्रत (नि.४४), पोस्टाच्या पावत्या (नि.४५, ४६ व ४७), कर्ज खात्याचे खाते उतारे प्रमाणपत्रांसह (नि.४८ व नि. ४९) दाखल केले आहे. तसेच, वर्णनयादी (नि. ३४) सोबत वादीच्या साक्षीदाराच्या अधिकारपत्राची सत्यप्रत दाखल केली आहे. वादी बँकेने नि.५१ प्रमाणे पुरावा देऊन पुरावा बंद केला आहे.

०६. प्रतिवादींच्या वतीने कोणताही तोंडी अथवा कागदोपत्री पुरावा दाखल करण्यात आलेला नाही. म्हणून, नि.क्र. १ वरील दि. ०२/०७/२०२५ रोजीच्या आदेशान्वये प्रतिवादींचा पुरावा बंद करण्यात आला.

०७. वादी बँकेच्या विद्वान विधीज्ञ श्री. एस.डी. निघुते यांचा युक्तीवाद ऐकला. बरीच संधी देऊनही प्रतिवादींच्या वतीने अंतीम युक्तीवाद सादर करण्यात आला नाही.

०८. खालील मुद्दे प्रकरणाच्या निर्णितिकरीता विचाराधीन आहेत. सदर मुद्द्यांवरील निष्कर्ष कारणमिमांसेसहित खालीलप्रमाणे नमुद केले आहेत.

अ.क्र.

वादमुद्दे

निष्कर्ष

१. प्रतिवादी क्र. १ व २ यांनी वादी बँकेकडून रक्कम रु ४,३८,०००/- कर्ज १०.००% द.सा.द.शे व्याज दराप्रमाणे घेतले होते, हे वादी बँकेने सिद्ध केले आहे काय ? ... होकारार्थी.
२. प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांनी वादी बँकेच्या हक्कात कर्जाची कागदपत्रे करून त्या कर्जाला प्रतिवादी क्र. ३ हे जामीनदार ... होकारार्थी.
राहून त्यांनी स्वतंत्र व संयुक्तिकरित्या कर्जफेडीची जबाबदारी स्वीकारली, असे वादी बँकेने सिद्ध केले आहे काय ?
३. प्रतिवादींनी दिनांक ०१/०७/२०१५ पासून थकीत कर्ज रक्कम रु.०६,९९,०९९/- व्याजासह परत फेड करण्यास ... होकारार्थी.
कसुर केला, असे वादी बँकेने सिद्ध केले आहे काय ?

४. वादी बँक ही रक्कम रु.०६,९९,०९९/- आणि त्यावरील व्याज दावा दाखल तारखेपासून रक्कम वसुल होईपावेतो द.सा.द.शे. १०.००% व्याजदराप्रमाणे वसुल होऊन ... होकारार्थी. मिळण्यास हक्कदार आहे काय ?
५. काय आदेश व हुक्मनामा ? ... दावा अंशतः मंजूर.

कारणमीमांसा

मुद्दे क्र.१ ते ४ करिता :-

०९. सर्व मुद्दे एकमेकांशी संलग्न असून त्यावरील कारणे आणि पुरावा यांची पुनरावृत्ती टाळण्याकरिता ते एकत्रित विवेचनासाठी घेतले आहेत. वादी बँकेचे साक्षीदार संजय प्रसाद यांनी दाव्यात केलेले कथनच त्यांच्या पुराव्याच्या शपथपत्रात परत मांडले आहे. प्रतिवादी क्र.१ व २ यांनी वादी बँकेकडे पीक जोपासण्याकरिता पीक कर्जाची मागणी केली होती. वादी बँकेने त्यांना रक्कम रु.४,३८,०००/- मंजूर केले. त्यास प्रतिवादी क्र. ३ हे जामीनदार राहिले.

१०. वादी बँकेच्या कथनाप्रमाणे प्रतिवादी क्र. १ व २ यांनी त्यांच्या पीक जोपासण्यासाठी वादी बँकेकडून रक्कम रु.४,३८,०००/- चे पीक कर्ज घेतले होते व त्याबद्दल प्रतिवादींनी वादी बँकेच्या हक्कात आवश्यक तो करार व कर्जाची इतर कागदपत्रे करून दिली होती. सदरची कर्जाची रक्कम ठरलेल्या कराराप्रमाणे वादी बँकेने प्रतिवादींना १०% व्याजदराप्रमाणे दि.०१/०७/२०१५ प्रमाणे दिली होती व व्याजाची आकारणी दर सहामाही पध्दतीने करावयाची ठरले. या प्रमाणे करण्याचे प्रतिवादीने सदर कराराप्रमाणे मान्य केले होते. परंतु प्रतिवादीने त्याप्रमाणे कर्जाच्या रक्कमेची परतफेड केली नाही.

११. वादी बँकेने नि.क्र. ३६ ते ४३ यावर सदर कर्जप्रकरणाची मूळ कागदपत्रे दाखल केली आहेत. सदर कागदपत्रांवर प्रतिवादी क्र. १ व २ यांची कर्जदार म्हणून तर

प्रतिवादी क्र. ३ यांची जामिनदार म्हणून सही दिसून येते. नि.क्र.३७ वर सदर कर्जासंदर्भातील मूळ गहाणखत करार वादी बँकेने दाखल केला असून त्यावर प्रतिवादी क्र. १ व २ यांची कर्जदार म्हणून सही आहे. सदरच्या कागदोपत्री पुराव्याच्या पुष्ट्यर्थ वादी बँकेतर्फे शाखा व्यवस्थापक संजय प्रसाद यांनी त्यांचा तोंडी पुरावा सादर केलेला आहे. संजय प्रसाद यांनी त्यांच्या हक्कातील मूळ अधिकारपत्र देखील वर्णन यादी (नि.क्र.३४) सोबत दाखल केलेले आहे. सदरचा तोंडी व कागदोपत्री पुरावा हा विनाअव्हानीत व अबाधित राहीलेला आहे. यावरून हे शाबित होते की, वादी बँकेने प्रतिवादींच्या मागणीप्रमाणे पिक जोपासण्यासाठी त्यांना मुदत कर्ज रक्कम रु.४,३८०००/- वितरीत केले होते.

१२. वादी बँकेतर्फे नि.क्र. ४८ व ४९ वर प्रतिवादींच्या कर्ज खात्याचे विवरणपत्र दाखल केले आहे. त्यावरून असे दिसून येते की, प्रतिवादींकडे सदर कर्जाची रक्कम रु.३,८५,०९९/- ही दि.२१/११/२०१६ रोजी थकबाकी राहीलेली आहे. सदर विवरण पत्रासोबत आवश्यक ते दाखले देखील जोडले गेलेले आहेत. त्यासंदर्भात वादी बँकेचे मॅनेजर संजय प्रसाद यांचा साक्षीपुरावादेखील अबाधित व अखंडित राहीलेला आहे. नि. ४८ व ४९ वरील सदर विवरणपत्रावरून हे स्पष्ट होते की, दि.०४/११/२००९ रोजी प्रतिवादी क्र. १ व २ यांना त्यांच्या मागणी अर्जाप्रमाणे कर्ज रक्कम रु.४,३८,०००/- हे वितरीत करण्यात आले होते. परंतु सदर कर्जाची ठरलेल्या व्याजासह प्रतिवादींनी परतफेड न केलेने दि. २१/११/२०१६ रोजी प्रतिवादींकडे रक्कम रु.०३,८५,०९९/- ही थकबाकी राहीली. तद्नंतर नि. क्र. ४० ते ४३ वरील रिवायवल लेटर वरून हे स्पष्ट होते की, प्रतिवादींनी वेळोवेळी सन २०१७ पर्यंत सदर थकबाकी रकमेबाबत मान्यता व स्वीकृती वादी बँकेला लिहून दिलेली आहे. वादपत्रातील परिशिष्ट क्र.६ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे थकबाकी रकमेवर दि. ०१/०१/२०१७ पासून दि. ०६/०४/२०१७ पर्यंतची व्याजाची रक्कम रु. ३१४०००/- देखील प्रतिवादींकडे थकबाकी असल्याचे स्पष्ट होते. येणेप्रमाणे, एकूण

रक्कम रु.०६,९९,०९९.०० ही रक्कम प्रतिवादींकडे थकबाकी असल्याचे सदर कागदपत्रांवरून स्पष्ट होते. सदर तोंडी व कागदोपत्री पुरावा खंडीत करणारा कोणताही उलटपक्षी पुरावा प्रतिवादींच्या वतीने सादर करण्यात आलेला नाही. सदर थकबाकी रक्कमेची मागणी वादी बँकेने प्रतिवादींकडे नोटीसीद्वारे करून देखील प्रतिवादींनी सदर रक्कमेची परतफेड करण्यास कसुर केल्याचे देखील पटलावरील साक्षीपुराव्यावरून दिसून येते. सदरची नोटीसीची स्थळप्रत नि.क्र.४४ वर दाखल असून त्याची पोष्टाची पावती नि.क्र.४५ ते ४७ वर दाखल आहे. यावरून या निष्कर्षाप्रत येतो की वादी बँकेने वादपत्रात नमुद केलेप्रमाणे सर्व वादकथने शाबीत केली आहेत.

१३. प्रतिवादी क्र. ३ हे सदर कर्जास जामीनदार असल्याचे दाखल कागदपत्रांवरून सिद्ध होत आहे. ते जामीनदार असल्याने कर्ज भरण्याची संयुक्त व वैयक्तिक जबाबदारी प्रतिवादी क्र. ३ यांचेवर देखील येते. प्रतिवादी क्र. ३ यांना नोटीस प्राप्त झाल्यानंतर ते दाव्यात हजर झाले नाहीत अथवा त्यांनी मुदतीत लेखी कैफियत दाखल केली नाही व वादीचा दावा, करून दिलेले कर्ज कागदपत्र संधी उपलब्ध करून देऊन देखील नाकारलेले नाही. यावरून प्रतिवादींना वादीचा दावा व घेतलेले कर्ज मान्य असल्याचे व ते थकीत झाले हे नाकारत नसल्याचे सिद्ध होते. वादी बँकेने सदरची रक्कम ही व्याजासहित मागितली असून त्यावर त्यांनी दावा दाखल तारखेपासून द.सा.द.शे. १०% व्याजाप्रमाणे संपूर्ण रक्कम वसूल होऊन मिळण्यास पात्र ठरत असल्याचे सिद्ध करतात. करीता, मी मुद्दा क्र.१ ते ४ चे उत्तर होकारार्थी नोंदवत आहे.

मुद्दा क्र. ५ करीता :-

१४. उपरोक्त चर्चेवरून व मुद्दा क्र. १ ते ४ च्या होकारार्थी निष्कर्षावरून हे स्पष्ट होते की, वादीने केलेली मागणी व सादर केलेला पुरावा पहाता प्रतिवादी क्र.१ व २ यांनी वादी बँकेकडून पीक कर्ज हे द.सा.द.शे. १०% दराने घेतले होते, त्यास प्रतिवादी क्र. ३ हे जामीनदार राहिले होते, ते परतफेड करण्यास प्रतिवादींनी कसुर केल्याने सदर कर्ज थकबाकी रक्कम रु. ०६,९९,०९९/- आणि त्यावर दावा नोंदणी

दिनांक १७.०४.२०१७ पासून रक्कम वसूल होईपावेतो द.सा.द.शे. १०% दराने व्याज प्रतिवादींकडून वसूल होऊन मिळण्यास वादी बँक पात्र ठरते.

१५. प्रतिवादींना दिलेल्या नोटीसची तारीख व प्रतिवादींना सदर कर्जाची थकबाकी रक्कम मान्य व कबुल असल्याबद्दल वादी बँकेला करून दिलेले रिवायवल लेटर (नि.४० ते ४४) यावरून हे स्पष्ट होते की, दि. १७/०४/२०१७ रोजी नोंदवलेला प्रस्तुतचा दावा हा मुदतीत आहे. परंतु, वादपत्रातील विनंती परिच्छेदमधील इतर मागण्या ह्या दरखास्तीसंदर्भातील असल्याने त्याबद्दल दाव्यामध्ये ओहापोह अथवा निर्णय होऊ शकणार नाही. करिता, प्रस्तुत दावा खर्चासह अंशतः मंजूर होण्यास पात्र ठरतो. येणेप्रमाणे मी मुद्दा क्र.५ चे उत्तरात खालील आदेश पारीत करीत आहे.

आदेश

१. दावा खर्चासह अंशतः मंजूर करण्यात येतो.
२. प्रतिवादी क्र.१ ते ३ यांना निर्देशित करण्यात येते की, त्यांनी थकीत कर्ज रक्कम रु. ०६,९९,०९९/- आणि त्यावर द.सा.द.शे. १०% व्याज आकारून दावा नोंदणी दिनांक १७.०४.२०१७ पासून ते संपूर्ण रक्कम वसूल होईपर्यंत वादी बँकेस संयुक्त व वैयक्तिकरित्या द्यावे.
३. येणेप्रमाणे हुकूमनामा करावा.

दिनांक - २९.०७.२०२५

ठिकाण - राहाता.

(सचिन श्री. तट)

३ रे सह दिवाणी न्यायाधीश, व. स्तर,

राहाता, जि. अहमदनगर